

Právní úprava rozpočtové odpovědnosti

*Ministerstvo financí
červen 2017*

Cíle a principy regulace

Směrnice Rady **2011/85/EU**, o požadavcích na rozpočtové rámce členských států (*transpoziční lhůta: 31.12.2013*)

- zdravé a dlouhodobě udržitelné veřejné finance, a to i případě běžných konjunkturálních výkyvů
- úplné pokrytí sektoru veřejných institucí
- posílení transparentnosti veřejných financí
- nezávislé analýzy a prognózy v oblasti veřejných financí
- střednědobá dimenze rozpočtového procesu
- definice veřejného dluhu a zadlužení
- postup stanovení celkových výdajů veřejných institucí k dosažení střednědobého rozpočtového cíle a automatický korekční mechanismus
- číselná fiskální pravidla

- zákon č. **23/2017** Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti
- zákon č. **24/2017** Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím právní úpravy rozpočtové odpovědnosti, mj.:
  - **část XII:** změna zákona č. **243/2000** Sb., o rozpočtovém určení daní (RUD)
  - **část XIV:** změna zákona č. **250/2000** Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- zákon č. **25/2017** Sb., o sběru vybraných údajů pro účely monitorování a řízení veřejných financí

**Účinnost: 21.2.2017;
od 1.1.2018 pozastavování části daňových příjmů**

Zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti (23/2017 Sb.)

- zákon se týká celého sektoru veřejných institucí
  - vymezení sektoru veřejných institucí
  - dluhová brzda
  - výdajové pravidlo pro stát
  - číselné fiskální pravidlo pro obce a kraje
  - povinnost veřejných institucí sestavovat rozpočet a střednědobý výhled rozpočtu,
  - pravidla zveřejňování rozpočtových dokumentů
  - zřízení národní rozpočtové rady

Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (24/2017 Sb.)

- zákon se týká ÚSC, DSO, regionálních rad a příspěvkových organizací
- „rozpočtový výhled“ → „**střednědobý výhled rozpočtu**“
- rozšíření povinnosti **zveřejňování**
- **pravidlo pro sestavování rozpočtu** v případě spuštění dluhové brzdy (§ 4 odst. 6 ve spojení s § 14 zák. o prav. rozp. odp.)
- určení **stropu pro výdaje stanovené v pravidlech rozpočt. provizoria** při spuštění dluhové brzdy (§ 13 odst. 4)
- nové skutkové podstaty **správních deliktů** v návaznosti na rozšíření povinnosti zveřejňování (§ 22a)
- povinnost **příspěvkové organizace** sestavovat rozpočet (plán výnosů a nákladů) a střednědobý výhled rozpočtu
- **povinnost zřizovatele schválit rozpočet a střednědobý výhled rozpočtu** jím zřízené **příspěvkové organizace** (§ 28 odst. 1 až 3)

Zákon č. 25/2017 Sb., o sběru vybraných údajů

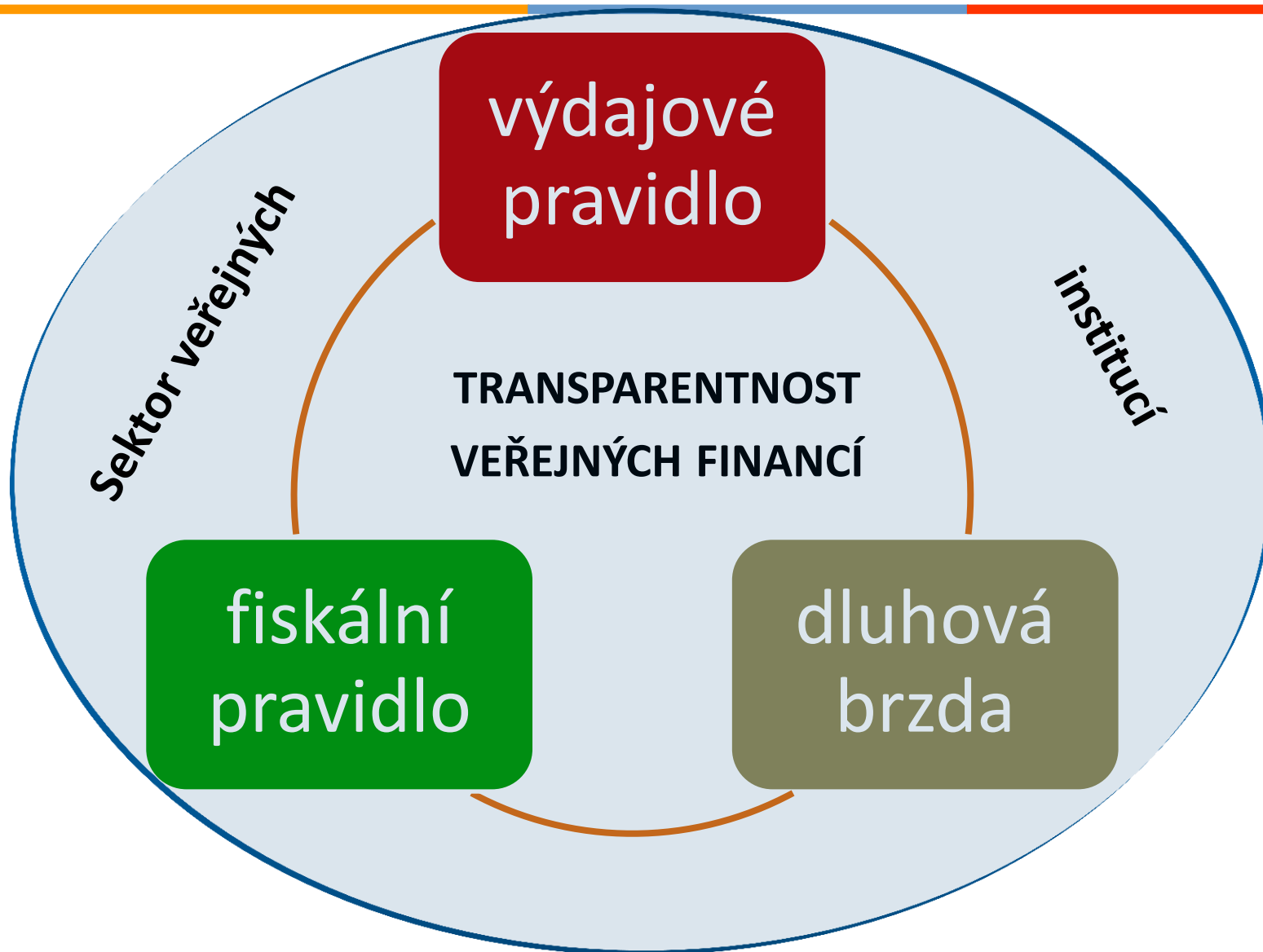
- **implementace** čl. 3 odst. 2 písm. a) a čl. 14 odst. 3 **směrnice**
- pokrývá celý sektor veřejných institucí
- **první aplikace zákona: r. 2018**
- připravuje se **prováděcí vyhláška** (zároveň se některé povinnosti vypustí z vyhlášek č. 410/2009 Sb. – *vybrané účetní jednotky a 383/2009 Sb. – o účetních záznamech VÚJ*)

Povinnosti

- § 4: čtvrtletní údaje o **příjmech a výdajích**
- § 5: roční údaje o **poskytnutých garancích**
- § 6 : roční údaje o **PPP projektech**
- **ÚSC a DSO: § 5 a § 6** (doposud čtvrtletní periodicity)
- **RR: § 5** (doposud čtvrtletní periodicity)
- **přísp. org.: § 6** (doposud čtvrtletní periodicity)
- **veřejné nemocnice (jiné než PO): § 4, § 5 a § 6** – mohou předkládat prostřednictvím zakladatele, tj. ÚSC

Čtyři pilíře pravidel rozpočtové odpovědnosti

cca 17 800 subjektů, definice dle ESA 2010 (*nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 549/2013*)

- subsektor **ústředních** vládních institucí
- subsektor **místních** vládních institucí
- subsektor **fondů sociálního zabezpečení**
- **právníká osoba** zapsána **v registru ekonomických subjektů ČSÚ**

MF (seznam veř. institucí):

<http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/rozpocetove-ramce-statisticke-informace/verejny-sektor/sektor-vladnich-instituci>

ČSÚ (registr ekonomických subjektů):

https://www.czso.cz/csu/res/registr_ekonomickych_subjektu

S.1311 Subsektor ústředních vládních institucí

státní rozpočet vč. Národního fondu		Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.	GALILEO REAL, k.s.
Fond privatizace (bývalý Fond národního majetku)		Česká exportní banka, a.s.	BALMED Praha, státní podnik
státní fondy	6	Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.	Správa železniční dopravní cesty, státní organizace
příspěvkové organizace	209	ČPP Transgas, s.p.	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.
veřejné vysoké školy	26	Garanční fond obchodníků s cennými papíry	IMOB a.s.
veřejné výzkumné instituce	70	Garanční systém finančního trhu	MUFIS a.s.
Česká televize		Rada pro veřejný dohled nad auditem	OTE, a.s.
Český rozhlas		Vinařský fond	Prisko a.s.
školské právnické osoby	5		

S.1313 Subsektor místních vládních institucí

obce	6 254
kraje	13
dobrovolné svazky obcí	720
regionální rady regionů soudržnosti	7
příspěvkové organizace	10 207
společnosti s ručením omezeným	6
akciové společnosti	3

nemocnice jako společnost s ručením omezeným	9
nemocnice jako akciová společnost	34
nemocnice jako obecně prospěšná společnost	3
obecně prospěšné společnosti	21
školské právnické osoby	3
zájmová sdružení právnických osob	17
veřejné výzkumné instituce	1
ústav	4

S. 1314 Subsektor fondů sociálního zabezpečení

zdravotní pojišťovny	7
----------------------	---

Svaz zdravotních pojišťoven ČR

Otevřený svaz zdravotních pojišťoven

Asociace zdravotních pojišťoven

Kancelář zdravotního pojištění

- MF ročně zveřejňuje:
  - **seznam veřejných institucí**
  - **podmíněné závazky**
  - **zápůjčky, úvěry a návratné finanční výpomoci** poskytnuté veřejnými institucemi, jejichž splátky jsou **min. 90 dnů po lhůtě splatnosti**
  - **majetkové účasti** v obchodních korporacích držených veřejnými institucemi, jejichž hodnota je vyšší než 0,01% HDP (*cca 400 mil. Kč*)
  - odhad dopadů **daňových úlev** na příjmy sektoru veřejných institucí

Střednědobý výhled a rozpočet veř. institucí (§4 a §5)

Všechny veřejné instituce (bez výjimky) mají povinnost:

- **sestavit a zveřejnit** (návrh a schválený dokument):
  - střednědobý výhled
    - plán příjmů a výdajů, resp. výnosů a nákladů nejméně na roky $n+2$
  - rozpočet
    - roční plán příjmů a výdajů, resp. výnosů a nákladů, a
    - roční plán financování salda
    - informace o předchozím rozpočtu (jaký byl plán, jaké je očekávané plnění, tj. data, ze kterých následně vychází návrh rozpočtu na následující rok)

Přehled zveřejňovacích povinností ÚSC

	návrh rozp. výhledu	rozp. výhled	návrh rozpočtu	rozpočet	pravidla rozp. provizoria	rozpočtové opatření	návrh závěr. úctu	závěrečný účet
ÚSC	✓	✓	X	✓	✓	✓	X	✓
reg. rada	✓	✓	X	✓	✓	✓	X	✓
DSO	✓	✓	X	✓	✓	✓	X	✓
přísp. org.	✓	✓	✓	✓				

X požadavky platné již v minulosti

✓ nové povinnosti

Výdajové pravidlo (§ 10)

- celkové výdaje sektoru nepřekročí součet:
prognózovaných konsolidovaných **příjmů** sektoru

–
vliv hospodářského cyklu na příjmy

–
jednorázová či jiná přechodná **opatření**

(mají pouze dočasný dopad na rozpočty)

+

1 % prognózovaného nominálního HDP

+

1/3 nápravné složky, která v daném roce překračuje 2 % HDP

+

případně únikové klausule *(válečný stav, přírodní katastrofy, ...)*

**výdajové pravidlo funguje jako automatický korekční mechanismus
k dosažení střednědobého rozpočtového cíle**

ek. růst =
omezení deficitu
recese = možnost
vyššího deficitu

Dluhová brzda (§ 14)

- aktivuje se pokud dluh **sektoru veřejných institucí** překročí **55 % HDP**
- stanoví požadavky pro **všechny** veřejné instituce

dluh 2016:
37,4 %

Povinnosti obcí a krajů

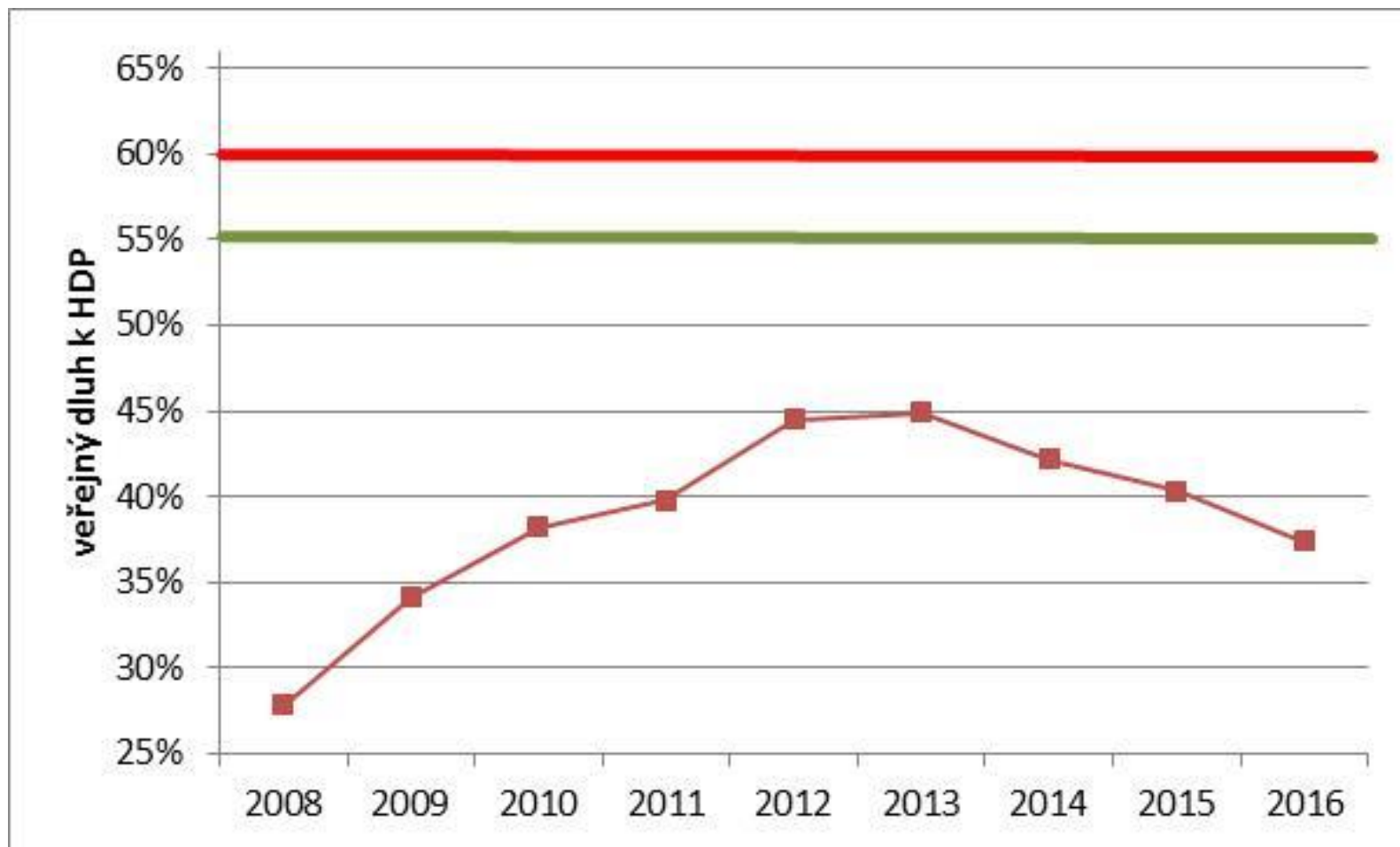
Schválit rozpočet na následující rok jako **vyrovnaný** nebo **přebytkový**; rozpočet může být schválen jako **schodkový** pokud je možné schodek uhradit:

- finančními prostředky z minulých let nebo návratnou finanční výpomocí,
- smluvně zabezpečenou **půjčkou**, **úvěrem** nebo příjmem z prodeje komunálních dluhopisů pokud schodek vznikl z důvodu **předfinancování projektů** spolufinancovaných z rozpočtu **Evropské unie**.

Veřejný dluh

Výjimky z dluhové brzdy (§ 15)

- významné zhoršení ekonomického vývoje po dobu 24 měsíců
  - mezičtvrtletní pokles HDP o min. 2 %, nebo
  - meziroční pokles HDP za poslední čtvrtletí o min. 3 %
- nouzový stav, stav ohrožení, válečný stav
- zhoršování bezpečnostní situace státu
- výdaje na odstraňování následků živelných pohrom přesáhnou 3 % HDP

Dluhová brzda (§ 18) - překročení 60 % dluhu

Při dosažení dluhu **60 % HDP**:

- vláda navrhne opatření pro snížení dluhu min. o 5 % z rozdílu mezi aktuální výší dluhu a 60 %
- zlepšení **strukturálního salda** min. 0,5 p.b. ročně

Tyto povinnosti vyplývají z **čl. 2 odst. 1a nařízení Rady č. 1467/1997**.
Deklaratorně jsou uvedeny v **§ 16 zákona č. 23/2017 Sb.**

Rozpočtové provizorium ÚSC v režimu dluhové brzdy

§ 13 odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb.

Schvalování schodkového rozpočtu v případě, kdy dluh veřejných institucí dosáhne výše 55 % HDP (§ 14 zákona č. 23/2017 Sb.)

- **měsíční výdaje** ÚSC stanovené v pravidlech rozpočtového provizoria **nesmí překročit 1/12** výdajů rozpočtu schváleného **pro předchozí rok**

výjimka z pravidla:

- zvýšené výdaje stanovené jiným zákonem
- předfinancování projektů EU

Fiskální pravidlo (§ 17)

Pokud je dluh ÚSC vyšší než 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 roky, je ÚSC je povinen dluh snížit alespoň o 5 % z rozdílu mezi aktuální výší dluhu a 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 roky

Nesníží-li ÚSC dluh o povinné minimum:

Stát **dočasně pozastaví** převod výnosu daní ve výši 5 % z rozdílu mezi výší dluhu ÚSC a 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 roky

Zrušení pozastavení:

Na žádost ÚSC – použití k uhrazení dluhu (vzniklého před překročením)

Z moci úřední – při poklesu dluhu pod 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 roky

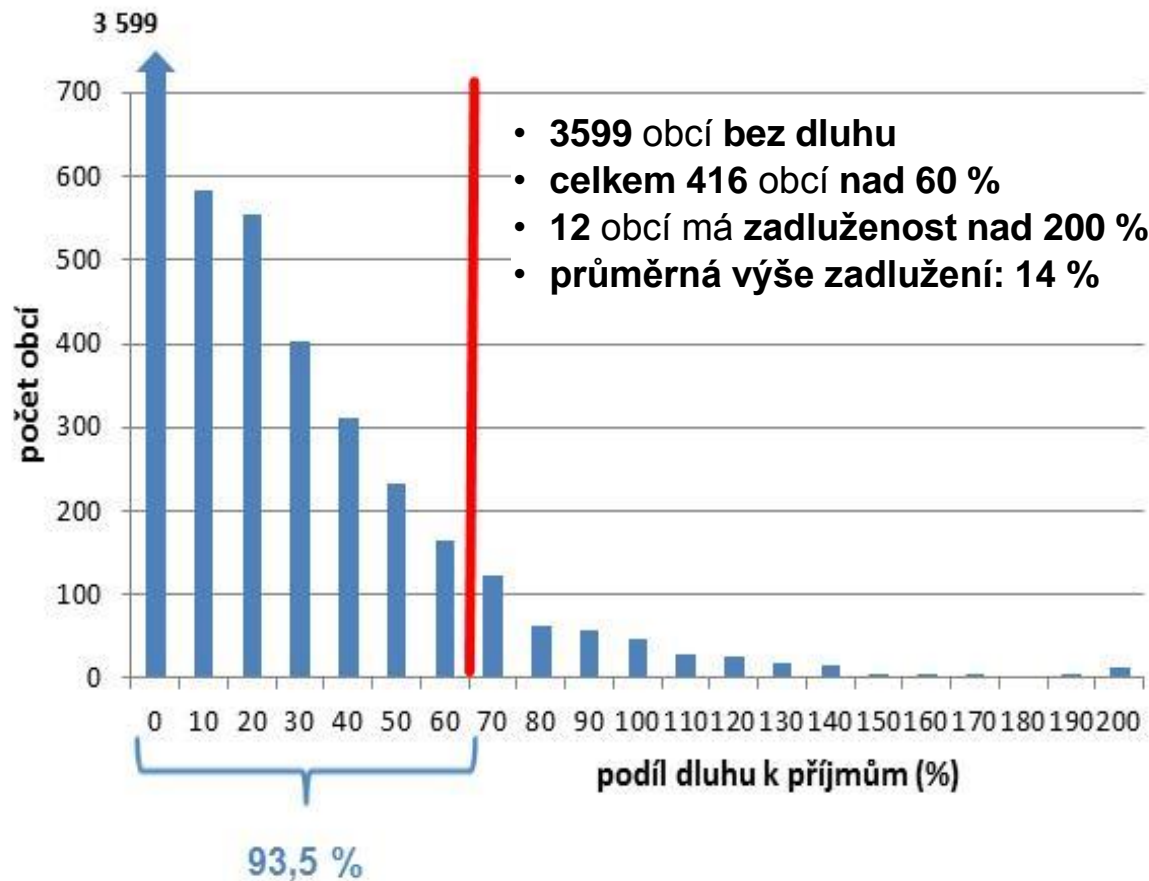
Fiskální pravidlo

- fiskální pravidlo **neobsahuje sankce** – obec vždy dostane své daňové příjmy, ovšem někdy pouze na úhradu předchozího dluhu
- fiskální pravidlo vede obce k tomu, aby své **dluhy postupně splácely, nikoliv kumulovaly**
- **dluh obce může překročit 60 %**, obec má pouze povinnost tento dluh postupně splácet
- **obec si může vzít úvěr i když překračuje 60 %**, pokud bude v dalších letech tento dluh postupně splácet
- **obec o žádné prostředky z RUD nepřichází** – případné zadržení části sdílených daní je vždy dočasné a prostředky jsou vždy použity na úhradu dluhu obce
- **obec rozhoduje o tom, které dluhy budou uhrazeny**

Fiskální pravidlo – ÚSC (2016)

OBCE

KRAJE

Olomoucký	34,57%
Zlínský	23,01%
Pardubický	15,43%
Jihomoravský	14,46%
Středočeský	12,82%
Moravskoslezský	11,56%
Karlovarský	11,39%
Liberecký	9,96%
Vysočina	7,83%
Ústecký	7,48%
Královéhradecký	4,46%
Jihočeský	2,30%
Plzeňský	0,00%

PRŮMĚR

11,94%

Hlavní město Praha: 32,07%

MONITOR | ANALÝZA | DATOVÝ KATALOG | VYHLEDÁVÁNÍ

[ENGLISH](#)

ROK

2016

ČÁSTKY V

tisících

[ÚVOD](#) > [ÚZEMNÍ MONITOR](#) > [KRAJ: KARLOVARSKÝ](#) > [OBEC: KARLOVY VARY](#)

PŘEHLED

CHARAKTERISTIKA

PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

ROZPOČET

MONITORING A AUDIT

ROZPOČTOVÁ ODPOVĚDNOST

STATUTÁRNÍ MĚSTO KARLOVY VARY

CELKEM | NA OBYVATELE

IDENTIFIKACE

IČ

00254657

KRAJ

Karlovarský

OKRES

Karlovy Vary

SÍDLO

Moskevská 21, 361 20 Karlovy Vary

SEKTOR

13130 - Místní vládní instituce

POČET OBYVATEL ?

49 326

VÝDAJE V ROCE 2016

Služby pro obyvatelstvo

516 612 tis. Kč

Zemědělství, lesní
hospodářství a rybníkářství

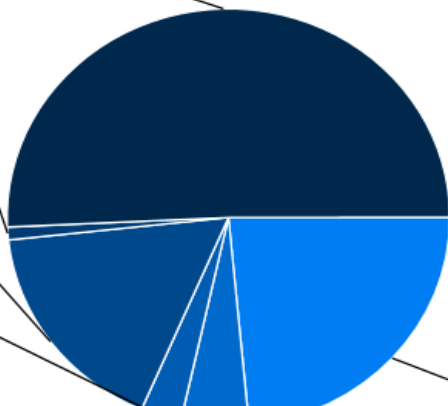
10 060 tis. Kč

Průmyslová a ostatní
odvětví hospodářství

171 608 tis. Kč

Sociální věci a politika
zaměstnanosti

30 286 tis. Kč

Všeobecná veřejná správa
a služby

[POROVNEJTE S JINOU OBCÍ](#)

www.mfcr.cz

- **Veřejný sektor** → **Územní rozpočty** → **Zprávy MF pro finanční orgány obcí a krajů**
  - 2/2017: pravidla rozpočtové odpovědnosti
  - 3/2017: změny rozpočtu a rozpočtové skladby

KONTAKTY MF:

Odbor 12 – Financování územních rozpočtů

- fiskální pravidlo pro ÚSC (zdenka.ruzickova@mfcr.cz)
- pravidla zveřejňování po novele (vera.dedkova@mfcr.cz)

Odbor 37 – Hospodářská politika (david.prusvic@mfcr.cz)

- obecné otázky k sektoru veřejných institucí (vč. vazby na ČSÚ)
- makroekonomické a fiskální predikce
- dluhová brzda a výdajové pravidlo

Děkuji za pozornost

